

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-07-000 089
Бања Лука, 05.6.2007. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, те Горане Микеш и Слободана Милашиновића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог Р. Б., због два продужена кривична дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката Д. Т. из С., изјављеној против пресуде Окружног суда у Бијељини број 012-0-К-06-000 027 од 05.01.2007. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали Републички тужилац мр Ненад Врањеш, оптужени Р. Б. и његов бранилац, адвокат Д. Т. из С., донио је дана 05.6.2007. године

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог Р. Б., те потврђује пресуда Окружног суда у Бијељини број 012-0-К-06-000 027 од 05.01.2007. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бијељини број 012-0-К-06-000 027 од 05.01.2007. године, оглашен је кривим Р. Б. због два продужена кривична дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 2. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), па му је за дјело извршено над оштећеном млдб. Р. Б.1 утврђена казна затвора у трајању од 5 (пет) година, а за дјело извршено над млдб. А. Б. утврђена казна затвора у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци, те је примјеном члана 42. КЗ РС осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 9 (девет) година, у коју је урачунато вријеме проведено у притвору од 22.8.2006. године, па надаље. На основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), оптужени је ослобођен обавезе накнаде трошкова кривичног поступка.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог, адвокат Д. Т. из С., због битне повреде одредаба кривичног поступка, те погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са

приједлогом да се побијана пресуда укине и одржи претрес пред овим судом. Прецизирајући облике битне повреде одредаба кривичног поступка жалба садржи тврдњу да је, одбијањем приједлога одбране за извођење доказа, повријеђено право на одбрану, која повреда је садржана у одредби члана 303. став 1. тачка г) ЗКП-а, те да првостепени суд није дао оцјену вјеродостојности противрјечних исказа млдб. оштећених и оптуженог, у чему види повреду из одредбе члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а. Жалба приговоре проширује и на правилност чињеничног утврђења, наглашавајући добровољност полних односа, те недоследност у исказима оштећених датим у фази истраге и на главном претресу, што је узроковало погрешну правну квалификацију дјела.

Одговор на жалбу није поднесен.

У сједници вијећа пред овим судом, бранилац оптуженог је, у смислу одредбе члана 310. став 3. ЗКП-а, изложио жалбу те изјавио да остаје код разлога садржаним у њеном образложењу као и приједлога, који је у току сједнице проширио постављањем алтернативног приједлога, и то да се првостепена пресуда преиначи у погледу правне квалификације дјела и оптуженом изрекне знатно блажа казна.

Испитујући побијану пресуду у дијелу који се побија жалбом, у смислу одредбе члана 312. ЗКП-а, одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога:

Жалба браниоца садржи тврдњу да је у поступку који је претходио доношењу побијане пресуде почињена битна повреда одредаба кривичног поступка у облику повреде права на одбрану из члана 303. став 1. тачка г) ЗКП-а, јер првостепени суд није прихватио доказне приједлоге одбране, за саслушање свједока и ново вјештачење од стране тима вјештака, ради утврђења степена урачунљивости оптуженог у вријеме извршења дјела. Ове тврдње жалбе се не могу прихватити као основане, јер одбијањем приједлога за извођење доказа, које овлаштење суда је засновано на одредби члана 270. став 2. ЗКП-а, није почињена битна повреда одредаба кривичног поступка на које жалба указује, обзиром да су у побијаној пресуди, у складу са одредбом члана 296. став 7. ЗКП-а, дати разлози због којих су ови приједлози одбране одбијени.

Образложење побијане пресуде садржи оцјену вјеродостојности противрјечних исказа млдб оштећених са једне стране, те исказа оптуженог, са друге стране, на начин како то прописује одредба члана 296. став 7. ЗКП-а, па жалбени приговори, којима се успоставља битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а, у облику недостатака разлога о овим одлучним чињеницама, нису основани.

Овај суд налази да се жалбеним приговорима не може довести у сумњу правилност чињеничног утврђења и закључак првостепене пресуде да је оптужени починио инкриминисане радње, на начин и у вријеме како је то описано у изреци побијане пресуде, нити се може довести у сумњу правилност примјене кривичног закона кроз правну квалификацију дјела. Овакав закључак је резултат правилне оцјене проведених доказа на главном претресу пред првостепеним судом, и то њиховом оцјеном појединачно и у међусобној повезаности. Наиме, жалба не спори да је оптужени, који живи у ванбрачној

заједници са мајком оштећених, а сви заједно у породичној кући његовог брата (након што су оне напустиле избјеглички центар), у дужем временском периоду и у континуитету, имао полне односе са млдб. Р. Б.1 (рођена 1991. године) и млдб. А. (рођена 1989. године), али тврди да су полни односи били засновани на добровољној основи, и у вријеме када су млдб. оштећене биле старије од 14 година, и то у вријеме када је млдб. Р. имала 15 година, а млдб. А. 16 година.

Тврдње жалбе којима се оспорава утврђена животна доб млдб. оштећених у вријеме полних односа са оптуженим и тиме њихово законом дефинисано својство дјетета, као битан елемент инкриминисаног дјела, су неприхватљиве, с аспекта утврђеног чињеничног стања, правилно заснованог на исказима млдб. оштећених, које првостепена пресуда правилно оцјењује као вјеродостојне, јер су у исказима досљедне у погледу одлучних чињеница у истрази и на главном претресу, прецизирајући прве полне радње у мјесецу мају 2002. године, у вријеме када је млдб. Р. била четврти разред, а млдб. А., шести разред Основне школе. Ову одлучну чињеницу, која одређује вријеме почетка полних односа, потврдили су и свјedoци С. С., која је догађај пријавила полицији, а након што је млдб. Р. од ње затражила одређени вид помоћи („Р. ми је рекла да то траје од четвртог разреда, а да је Р.1 натјерује на секс“), те Е. Шерифовић („Р. је уплакана говорила да је Р.1 силовао прије четири, три, двије године“). Истина, ради се о посредним свјedoцима, али обзиром на врсту и карактер дјела, њима првостепена пресуда даје одговарајући значај, кроз оцјену прихватљивости и повезаности са другим доказима. Насупрот исказима млдб. оштећених, оптужени није досљедан у својим исказима, како то жалба браниоца погрешно тврди, јер у истрази (записник о испитивању код ЦЈБ Ј. од 22.8.2006. године), тврди да је приликом првог полног односа Р. имала 13 година, а А. 15 година, да би касније мијењао исказ у погледу њиховог узраста и времена полних односа.

Правилном оцјеном изведених доказа, првостепена пресуда прихватајући исказе млдб. оштећених, као вјеродостојне, правилно утврђује вријеме инкриминисаних радњи, које у објективном смислу оптужени не спори, те правилно закључује да су оне тада биле млађе од 14 година, дакле имале су својство дјетета.

Утврђујући насилну обљубу, као квалификаторну околност, првостепена пресуда правилно полази од законом дефинисане апсолутне забране било каквих полних радњи са дјететом, обзиром на њихов психолошки развој у том узрасту (у доби до 14 година), кроз немогућност схватања суштине и значаја полних радњи. Са тог аспекта, првенствено узраста оштећених, те фактичког односа заједнице са оптуженим, као очухом (у окружењу незнања и пасивности мајке), првостепена пресуда правилно утврђује и даје ваљане разлоге за све елементе потребног интензитета неодољиве принуде, које је оптужени испољио у физичком и психолошком облику, у дужем временском периоду, од 2002. године, па надаље, у континуитету до љета 2006. године. Те облике и карактер принуде, који се трансформишу од физичке („тукао нас је, плакала сам“), до психолошке („пријетио је да ће нас убити и истјерати из куће ако не спавамо са њим“), јасно појашњавају оштећене у својим исказима, па и њихова мајка Ј., у фази истраге, која је промјенила свој исказ на главном претресу са јасно дефинисаним мотивом. Цјенећи и чињеницу да у свом исказу оптужени не

спори аутентичност писаних порука, које је мајка Ј. доносила из затвора, у којима оптужени даје јасне упуте на који начин оне требају свједочити („немојте пред судијом оно најгоре да сам вас тукао и насилно тјерао да то радимо, само реците да сте то хтјеле саме“), онда нема сумње у правилност утврђења принуде, као битног елемента дјела за које је оптужени побијаном пресудом оглашен кривим.

Цјенећи све наведено, овај суд налази да је чињенично стање у овом кривичном предмету потпуно и правилно утврђено, оно је резултат правилне оцјене изведених доказа појединачно и у међусобној повезаности и представља ваљану основу за правилну примјену кривичног закона кроз правилну квалификацију инкриминисаних радњи.

Овај суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 314. ЗКП-а, и у погледу одлуке о казни. У оквиру општих правила о одмјеравању казне прописаних одредбом члана 37. став 1. КЗ РС првостепени суд је правилно утврдио све околности које су од значаја за висину казне и истима је дао правилан значај. Правилно је утврдио казне затвора за продужено кривично дјело из изреке побијане пресуде, и то у односу на млдб. Р. Б.1, те у односу на млдб. А. Б., у оквиру законом прописане казне за то дјело (од 3 до 15 година), па је тиме јединствена казна затвора у трајању од 9 (девет) година правилна мјера казне којом ће се остварити сврха кажњавања прописана одредбом члана 28. КЗ РС.

Из изнијетих разлога, овај суд је жалбу браниоца одбио и првостепену пресуду потврдио на основу члана 319. ЗКП-а.

Записничар

Софија Рибич

Предсједник вијећа

Обрен Бужанин

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић